РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 26-го ЧЕРВНЯ 1919. Ч. 75. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, JUNE 26, 1919. No. 75.

РОЗЄМ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ.

Українці заключили угоду з Румунами. -- Границю між ними становить Дністер.

ЧОРТКІВ ОСІДКОМ ГАЛИЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА. --- УКРАЇНСЬКИЙ ДИРЕКТОРІЯТ В КАМІНЦИ ПОДІЛЬСЬКІМ.

Урочисте підписанє мира з Німеччиною відбудеть ся у Версалю в пятницю.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

РОЗЄМ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ.

Між Українцями і Румунами прийшло до угоди, на підставі котрої Дністер має становити границю.

ПАРИЖ, 23. червня. — Між Поляками і Українцями, які провадили боротьбу в Галичині і на Волини, прийшло до заключеня розему, як се доносить телеґрама з Варшави.

Телеґрама доносить дальше, що між Українцями і Румунами прийшло до угоди, на підставі котрої жадна сторона не сьміє переходити через Дністер.

УКРАЇНСЬКО-ГАЛИЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО МАЄ СВІЙ ОСІДОК В ЧОРТКОВІ.

Директоріят української републики находить ся в Камінци Подільськім.

Українське пресове бюро в Парижи в бюлетині з дня 11. червня доносить:

Тимчасовим осідком галицько-українського правительства є місто Чортків.

Директоріят української републики і члени кабінету находять ся в Камінци Подільськім.

Польські війска заняли східну Галичину аж по ріку Стрипу, румунські війска по Тисьменицю.

Проскурів і Бердичів находять ся під властию правительства української републики. Українські війска переводять сильний наступ проти большевиків при сильній підмозі селян. В околицях, занятих большевиками, панує анархія; селянство виступає проти большевиків.

НОТА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДО МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

Протестує проти імперіялістичних змагань Польщі і Румунії.

ПАРИЖ, 10. червня. — Українська мирова делеґація в Парижи передала мировій конференції ноту, підписану ґен. Семеном Петлюрою, президентом директоріяту української републики, і Володимиром Темницьким, міністром заграничних справ.

Нота адресована до през. Вілсона, премієра Ллойда Джорджа, премієра Клеманса і премієра Орлянда.

В ноті говорить ся, що війска української народної републики під командою ґен. Семена Петлюри вже пять місяців борють ся проти російських большевиків. Війска української народної републики боронять не лише независимости і самостійности своєї держави, але здержують наступ большевицьких армій на західну Европу, виступаючи в обороні демократичних ідей, ідеї свободи і рівности проти змагань кримінальних фанатиків, які хочуть накинути свою диктатуру всім народам Европи. Польща, яка тїшить ся протекцією у аліянтів, кинула навіть війска Галера, призначені до боротьби проти большевиків, на боевий фронт проти протибольшевицької української народної републики.

З другої сторони Румунія заняла Бесарабію і Буковину. Румунія розоружила українські війска, які успішно бороли ся проти большевиків на лївім березі Дністра. На Угорщині румунські війска обсадили північну частину українських земель, займаючи Мукачів і Чап.

В сей спосіб Поляки і Румуни відтяли українську народну републику від західної Европи, не даючи її змоги спровадити собі оруже і амуніцію, яких вона конечно потребує до боротьби проти большевиків.

Правительство української народної републики звертаєть ся до головної ради мирової конференції з просьбою, щоби вона вплинула на Польщу і Румунію, аби вони змінили своє становище супроти України, а зокрема звернули їй оруже, амуніцію і воєнні матеріяли, забрані українським війскам.

Українська народна република находить ся в тяжкім положеню і веде боротьбу виключно війсками українського народу, не дістаючи помочи від жадної иншої держави.

Помимо ріжних обітниць зі сторони аліянтів, помимо кількох поновних приречень, що дадуть поміч державам і народам, які борють ся проти большевизму, українська народна република ніякої помочи не одержала. Противно, вона стрічала ся з перешкодами зі сторони держав, протеґованих аліянтами, що робило неможливим, аби всї свої сили звернути проти большевиків.

Такими державами є з одної сторони Польща, а з другої Румунія.

Польща, користаючи з війни між Україною і російськими большевиками, розпочала імперіялістичну війну проти України. Одна частина польських війск заняла Перемишль, Львів і значну часть українських територій в Галичині, друга частина польської армії заняла Холмщину і часть Волині. Українські війска були приневолені боротись на два фронти, ослабляючи свої сили у війні з большевиками.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький президент Еберт уступить небавом.

ЛОНДОН, 23. червня. — Телеґрама з Амстердаму доносить, що др. Дернбурґ заявив, що скоре уступленє д-ра Еберта, президента німецької републики, є неминуче.

Сподіють ся нової революції Спартаків.

БЕРЛІН, 24. червня. — Загальне переконанє є, що нове німецьке правительство уступить сейчас по підписаню мира.

В урядових кругах побоюють ся нової революції Спартаків, яка обхопить цілу Німеччину. Небезпека революції є причиною, длячого консервативні партії і військові круги заявили ся проти принятя мирового договору.

Всї німецькі ґенерали грозять уступленєм.

БЕРЛІН, 23. червня. — Ґен. Меркер, головний командант війск, які стоять залогою у Ваймарі, висказав ся дуже песимістично з нагоди рішеня в справі підписаня мира, як се доносять телеґрами з Ваймару.

Всї ґенерали і члени штабу армії загрозили, що уступлять, коли правительство підпише мир без застереженя. Вони заявили, що такий крок не дасть ся погодити з честию німецького офіцирського корпуса.

Військова кліка приготовляє замах на німецьке правительство.

БЕРЛІН, 23. червня. — „Фрайгайт“ оголосила нинї подробиці про плянований замах на німецьке правительство.

Ґен. Леворбек нагромадив велику силу війск на східній границї Німеччини до війни проти Поляків, помимо заборони німецького правительства.

В Німеччині панує загальне пригноблене.

КОПЕНГАҐЕН, 24. червня. — Серед німецького загалу панує пригноблене і байдужність супроти рішеня німецького правительства в справі мира, як се доносять телеґрами з Берлїна.

З нагоди мира не було в Німеччині жадних маніфестацій. Натомісць війско і поліція здавили ряд демонстрацій, уладжених проти німецького правительства.

Німці спалили французькі прапори.

КОБЛЕНЦ, 24. червня. — Товпа німецьких офіцирів і жовнїрів в Берлїні забрала з музею в Берлїні 15 здобутих французьких прапорів і спалила їх перед памятником Фрідріха Великого, як се доносить телеґрама з Берлїна.

В ЧЕХІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)
(Надіслана стаття).

Чехи домагають ся патріярхату і знесеня целїбату.

РИМ, 22. червня. — Тут надіють ся прибутя делеґації від чесько-словацького духовенства, яка має предложити папі Венедиктови домаганє в справі утвореня независимого чесько-словацького патріярхату, заведеня в богослуженях чеської мови і дозволеня для попів женити ся.

Поверх 30.000 чесько-словацьких женщин підписало меморандум в справі знесеня целїбату (безженности попів).

Чеські війска не хочуть вже довше позістати на Сибіри.

ПАРИЖ, 23. червня. — Пекучою справою для аліянтів є під теперішну пору перевезенє 60.000 до 70.000 чеських жовнїрів зі Сибіри домів.

Чеські жовнїри, умучені довгою боротьбою, хотїли би як найскорше повернути до своєї новоутвореної републики, яка потребує помочи проти угорських большевиків. Вони стали невдоволені і неспокійні. Загальне переконанє є, що з них вже пожитку на Сибіри не буде, а тим більше, що деякі чеські полки переймили ся большевизмом і заходить небезпека, що червона ідея серед них загально поширить ся.

На случай, коли би Чехи відїхали, треба би на їх місце такогосамого числа війск для охорони сибірської зелїзниці від Омска на схід. Справа транспорту представляє великі трудности. Є в пляні, щоби їх перевести сибірською зелїзницею на захід і дати їм нагоду вибороти собі дорогу від большевиків через Росію, або перевести їх зелїзницею в напрямі Самари, щоби уторували собі дорогу через Україну.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлїйці затопили два російські дредноти.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 19. червня. — Анґлїйські воєнні кораблї затопили большевицький дреднот „Слава“.

ЛОНДОН, 23. червня. — В четвер недалеко Кронштаду анґлїйський торпедовець затопив большевицький дреднот „Андрій Первозванний“, як се доносить телеґрама з Гельзінґфорсу. Телеґрама додає, що большевицький дреднот „Петропавловск“ вивісив білий прапор.

Боротьба між Нїмцями і Естонцями триває дальше.

КОПЕНГАҐЕН, 23. червня. — Естонський урядовий звіт доносить, що по 7-дневнім розємі між Естонцями і німецькою балтійською краєвою обороною прийшло до дальших воєнних операцій здовж цїлого боєвого фронту від Риґи до Коненбурґа.

Анґлїйській місії не вдало ся довести до порозуміня між обома сторонами.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Аліянти мають намір обсадити Відень.

ЛОНДОН, 23. червня. — Надзвичайні телеґрами з Відня доносять, що італійські і французькі війска зближають ся до Відня, щоби обсадити місто. Причиною сього має бути небезпека зі сторони мадярських большевицьких війск, які у великій силї є нагромаджені на австро-угорській границї.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Турецькі війска проганяють Греків.

ПАРИЖ, 23. червня. — Положенє в Малій Азії стало грізне, як се доносять одержані тут вісти.

Телеґрами подають, що турецькі війска мають почвірну перевагу над Греками та що заходить небезпека, що Турки зовсїм проженуть Греків з Малої Азії.

Грецькі війска уступають перед Турками, які є заосмотрені в добру артилєрію і великі засоби амуніції.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Італїйці демонструють проти нового правительства.

РИМ, 23. червня. — В Неаполи, Турині і Медіоляні прийшло до демонстрацій проти нового правительства, на чолї котрого стоїть Фр. Нітті.

Демонстрації уладжують ріжні патріотичні орґанізації, зложені переважно з бувших жовнїрів, які є невдоволені зі заграничної політики нового правительства, підозріваючи його, що воно поробило уступки в користь Юго-Славян.

Демонстранти підносять оклики, як „Проч з Діолїтім“, „Проч з Ніттім“, „Ми не хочемо зрадників держави і правительства“.

У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Премієр Клемансо має намір уступити по підписаню мира.

ПАРИЖ, 24. червня. — Премієр Клемансо виявив намір, що скоро лише мировий договір буде підписаний, він уступить з уряду премієра, вважаючи свою задачу за покінчену, як се доносить „Еко де Парі“.

На нинїшнім засїданю кабінету премієрови Клемансови висказано подяку з приводу покінченя мирових переговорів з Німеччиною.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 25, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ УСТАНОВЧІ ЗБОРИ УХВАЛИЛИ ПІДПИСАТИ МИРОВИЙ ДОГОВІР БЕЗ ЗАСТЕРЕЖЕНЯ.

ВАЙМАР, 23. червня. — Установчі збори ухвалили нинї пополудни більшостию голосів підписати мировий договір без застереженя.

Правительству вдало ся перемогти опозицію тих, які домагали ся підписаня услівного договору.

НОТА НІМЕЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДО МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Заявляє, що накинений мир є насильний і несправедливий.

ПАРИЖ, 23. червня. — Правительство німецької републики вислало на руки голови німецької мирової делеґації, др. Ганіля фон Гаймгавзена, слїдуючу ноту до премієра Клеманса, президента мирової конференції.

Міністер заграничних справ поручив менї подати Вам до відома отсе:

Правительству німецької републики, затрівоженому з приводу останної заяви аліянтських держав і їх союзників, видаєть ся, що сї правительства рішили силою накинути Німеччині принятє мирових услівій, і то навіть таких услівій, які, не маючи матеріяльного значіня, мають лише на цїли відобрати німецькому народови його честь.

Ніякий акт насильства не може уймити чести німецького народу. Німецький нарід по тяжких терпінях в протягу останних лїт не має средств, щоби боронити себе проти зовнїшної акції.

Улягаючи переважаючій силї і не зрікаючи ся тимчасово свого власного погляду на нечувану несправедливість мирових услівій, правительство німецької републики заявляє, що воно є готове приймити і підписати накинені мирові услівя.

Прошу приняти запевненє мого глибокого поважаня

Др. Ганіль.

ПІДПИСАНЄ МИРА МАЄ ВІДБУТИ СЯ В ЧЕТВЕР АБО В ПЯТНИЦЮ.

ПАРИЖ, 23. червня. — Зі заяви премієра Клеманса і секретаря мирової конференції Дутасти показуєть ся, що урочистість підписаня мирового договору не відбудеть ся скорше, як в четвер або пятницю.

З головної кватири американської мирової делеґації доносять, що в імени німецького правительства підпише мировий договір др. Ганіль фон Гаймгавзен, голова німецької мирової делеґації.

НІМЕЦЬКИЙ МИРОВИЙ ДЕЛЕҐАТ, ДР. ГАНІЛЬ, ВІДКАЗАВ СЯ ВІД ПІДПИСАНЯ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

ВАЙМАР, 23. червня. — Др. Ганіль фон Гаймгавзен, якого німецьке правительство іменувало головою німецької мирової делеґації у Версалю, повідомив правительство, що він не підпише мирового договору.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАГР. СПРАВ, МІЛЕР, ПІДПИШЕ МИРОВИЙ ДОГОВІР.

ПАРИЖ, 24. червня. — Німецька делеґація, яка має підписати мировий договір, прибуде до Версалю в пятницю рано, як се доносять з французького міністерства заграничних справ.

На чолї сеї делеґації прибуде Герман Мілер, новий німецький міністер заграничних справ, як се доносить часопись „Ля Лїберте“.

ПРИГОТОВАНЯ ДО ТОРЖЕСТВА У ВЕРСАЛЮ.

Підписанє мира відбудеть ся в пятницю о годинї 11-тій перед полуднем.

ПАРИЖ, 24. червня. — Торжественне підписанє мира з Німеччиною відбудеть ся в пятницю о годинї 11-тій перед полуднем. Пополудни відбудеть ся бенкет в честь мирових делеґатів, на який однак Німцї не будуть запрошені.

Головна рада мирової конференції радила вчера над приготованями до торжества. Президент Вілсон був за тим, щоби торжество було як найбільше поєдинче, відповідаюче природі події.

Підписанє мира відбудеть ся в зеркальній салї у версальській палатї. Всї мирові повновласники будуть сидїти на підвисшеню, а посеред салї буде уставлений стіл до підписаня мирового договору.

Торжество розпічнеть ся промовою президента мирової конференції, премієра Клеманса. Зі сторони німецьких делеґатів не надіють ся жадної промови. Президент Вілсон і премієри держав аліянтів підпишуть мировий договір, позістаючи на своїх місцях. Мирові повновласники инших держав будуть підписувати мировий договір при столї.

Цїле торжество буде тривати около двох годин.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧОМУ УКРАЇНЦІ ФАЙТУЮТЬ СЯ?

„Народна Воля" помістила статю п. з. „Чому мандаторія", в якій стараєть ся виказати, що Українці се дуже сварливий нарід, нарід, котрий попадає в крайности; у котрого майже ніколи не було своєї власної держави, і тому є тільки бунтарі та угодовці. Дальше „Народна Воля" каже, що в Українців нема виробленого розуміня компромісовости (уступчивости, згідливости) і тому намагаєть ся аж оправдати се, що аліянти хотять взяти Україну під кураделю, себто надати другій державі над нею мандаторію.

Суд про Українців яко нарід двох крайностий, себто або крайно угодовий (крайну угодовість або компромісовість з ворогом названо у Українців зовсім слушно хрунівством), або крайно бунтівничий може часом мати трохи рації, однак се ще не оправдує, аби Українців за се осуджувати; аби робити їм з того докори та вважати за щось такого злого, що нібито оправдувало би куратeлю над Україною.

Крайна компромісовість або крайна безкомпромісовість в засаді є нерозумна річ, особливо є нерозумно попадати в якунебудь крайність, коли можна без неї обійти ся або коли з неї не буде раціональної користи, але буде шкода. Однак бувають случаї, коли крайна безкомпромісовість або крайна компромісовість є конечна, отже і розумна.

Длятого хто говорить про український нарід або його часть, що він проявляв або проявляє дві крайности в суспільнім житю, именно крайну угодовість або крайне бунтарство, то передівсїм, як хоче судити безсторонно, мусить спитати ся: **Чи сї крайности були оправдані в українського народу чи нї?** Коли найде, що були оправдані, то його суд буде инакший від засуду, коли би переконав ся, що не були оправдані.

„Народна Воля" вважає тільки на темперамент і культурність народу. Каже, що горячкова вдача народу могла би трохи до сього причинитись, але більше ще стан просьвіти серед даного народу.

Чи воно так дійсно є? Коли нарід попадає в крайности з незнаня, з нерозуміня, і коли ті крайности приносять йому шкоду, то очевидно, що тодї можна говорити про горячковість або і некультурність, темноту. Але коли ті крайности оправдані, то тут і горячковість і некультурність ні причім.

•

Зачатиб хоч би від анґлійського народу, як зачинає „Народна Воля".

В сьвіті є признано, що анґлійський нарід є високо-культурний, холоднокровний і може найспосібнїйший до творчої праці та до державного і конституційного житя.

А пригадаймо собі трохи історію. Чи анґлійські ґенерали в 17-тім столітю поступали з населенєм Анґлії, а особливо в Ірляндії, Валії і Шотляндії, компромісово? Винищуванє цілих громад до пня (убиванє цїлого населеня) за те, що тримали з противними їм ґенералами, чиж се не крайна безкомпромісовість? Цар Петро, як убивав по невдачі Мазепи під Полтавою цілі козацькі оселї на Запорожу, то зовсїм не ріжнив ся безкомпромісовостию від ґенералів анґлійських з тодїшної ґенерації. Або ціла політика Анґлії у відношеню до Ірляндії і Шотляндії, чи не є крайно безкомпромісовою? А недавне (тому 3 роки) страченє айриських самостійників, чи не було крайно безкомпромісове? Або поборюванє шотляндського щкільництва чи не є ще і тепер безкомпромісове?.

Певна річ, що все те діла безкомпромісові. Кождий знає і признає, що Анґлійцї і високо-культурні і холоднокровні і незвичайно спосібні до конструктивної (творчої) праці, а мимо того у них стільки було і є ще стільки крайної безкомпромісовости.

Тепер спитаймось, чи була рація до тої безкомпромісовости; чи вона була оправдана, і чи з неї був хосен. Можна дуже сумнїватись, чи був той хосен. Візьмім наприклад Ірляндію; 70% Айришів говорить по анґлійськи, але вони найбільші вороги Анґлії і тепер не хотять признавати анґлійського королївства, але свою републику, яка на диво істнує рівночасно з анґлійським королївством. Се вказує, що і холоднокровність і культурність анґлійського народу не охоронили його від крайности, і то від крайности політичним розумом зовсїм не оправданої. Се тепер анґлійські політики признають.

Згадаймо теж про Америку. По проголошеню независимости в 1776 році 13 первісних стейтів виказало велику компромісовість. Минуло з того часу 15 лїт, заки вони приняли спільну конституцію, але таки погодились і приняли й осягнули великий успіх. Однак як в 1861 році полудневі стейти хотїли відірватись, то той так далеко компромісовий нарід показав ся крайно безкомпромісовий і північні стейти війною змусили збунтовані стейти оберігати унію. Але тут ся безкомпромісовість була оправдана, бо боротьба була ідейна, проти невільництва, і за єдностию Злучених Держав, яка показалась корисною для цілого американського народу.

Ще і тепер американський нарід виявив безкомпромісовість, через свої стейтові репрезентації, які ухвалили 18-тий амендмент, котрий забороняє **від 1. липня** с. р. всякі алькоголїчні напитки. Як 30-го червня вільно пити і впитись, а на другий день вже **заборонено** покушати легенького вина, то се крайна безкомпромісовість. І та крайність в безкомпромісовости не є анї хосенною анї розумною. Народови, що привик пити, жадна заборона не всилї заборонити, бо він буде пити потайки і наслїдок того буде такий, що витворить ся нова галузь промислу — **заборонена, тайна, підступна продукція алькоголю,** яка знова витворить **заборонену, найну, підступну пиятику.** Власне тут компромісовість є пожадана, а для компромісовости легке пиво і легке вино повинні бути дозволені. Радше заборонити тільки горівку; радше позамикати шинки, а позволити покріпитись напоєм тільки дома або в ресторані; за пиятику карати і пияка і того, що його впоїв. Се була би розумна компромісовість, яка постепенно може цїлком вилїчити пиянство.

Кажуть, що нарід таксамо як чоловік мусить робити похибки і з тих похибок учить ся розуму. Особливо демократія молода, як щойно прийде до власти, то мусить робити похибки і з тих похибок учитись. Вона може навчитись розуму з похибок других демократій, але може й нї. Длятого не можна судити занадто остро молодої демократії. Дивім ся, що старі демократії, хоч культурні і холоднокровні, робили і роблять похибки та з тих похибок вчать ся розуму, і судім демократії молоді спокійно, холоднокровно, безсторонно і більше їм пробачаймо похибок, ніж хочемо або можемо простити тим старим.

Згадаймо про український нарід.

Не дивім ся через такі занадто чорні окуляри на минувшину України. Українці можуть з любови до рідного краю величатись його минувшиною, алеж погляньмо, що пишуть чужі люди, холоднокровні і культурні. Вони українську історію величають і славлять; вони кажуть, що Українці своєю історією дійсно можуть гордитись. Про історію Польщі з часів так званої „ржечипосполїтої" аж до її упадку вони говорять з погордою, а про Україну за цілу її історію говорять словами признаня для українського народу. Годі казати, що через тисячу лїт Українці майже ніколи не були господарями на своїй землї, бо передівсїм від 9-го до 14-го столїтя була самостійна українська держава; опісля прийшла польська неволя, а пізнїйше московська, одначе наїзники і заборці не були цілком знищили української державности; аж до кінця 18-го столїтя українська державність ще доживала своєю внутрішною орґанізаційною і творчою силою. І взагалі протягом історії від 13-го століття аж до 18-го столїтя вона упадала тільки під напором переможної руйнуючої сили ворогів. **Найлїпшим доказом спосібности українського народу до творчої орґанїзаційної державности є — козацтво.** Козацтво се була передівсїм на ті часи знаменита орґанїзація. Козацтво мало свою конституцію, мало свою демократичну републику і створило таку демократичну вояцьку клясу, якої не створив жаден другий нарід. В тім часї, як Українці створили **демократичну** козацьку **орґанїзацію,** наприклад їх сусіди Поляки створили **аристократичну** шляхотську **анархію.** Се порівнанє найлїпше виказує вроджену спосібність українського народу до орґанїзації, до демократичних інституцій і до державного житя. Козацтво боронило не лише свою запорожську републику; воно обороняло весь український нарід; боронило навіть ворога — Польщу. Козацтво причинилось богато до поваленя Польщі не тому, що вона була державною орґанїзацією, але тому, що вона перестала була нею бути. Українське козацтво, котре било анархічний елємент польський, виперло опісля також анархічний елємент татарський з полудневої України і скольонїзувало її. Воно відтак створило також свою орґанїзацію на Кубанї.

•

Судім і себе, навіть остро, але безсторонно і не заостро.

Що тепер на Україні анархія і нема орґанїзаційного змислу, нема зрозуміня потреби державної творчости, **се не є вроджена недостача в українськім народї.** Се є наслїдки нещасного царського режіму. Росія не була державою в дійснім розуміню того слова, але **тюрмою,** як теперішна Польща, В тюрмі люди думають передівсїм над розваленєм тюрми і **ся жадоба нищеня переміняє їх натуру так основно, що вони передівсїм все і всюди дуже спосібні до нищеня.**

Всї народи, що вийшли з російської тюрми народів, передівсїм дуже спосібні до нищеня. Піддайте їм гадку, що щонебудь в чімнебудь бодай трошки нездале, то вони дуже скоро станугь до нищеня і покажуть ся дійсними майстрами в тій штуці нищеня. Коли Москалї здобули свободу і зачали будувати свою републику, то вистарчило два дни бунту, аби її знищити. Лєнїн натомісць побудував нову републику, цілком нову, взяту не з дійсного житя суспільного, але з брошурки. Повалити таку републику можна було малесеньким подувом і нїхто був би сього не потрафив лїпше як власне Москалї, майстри в нищеню. Лєнїн се знав дуже добре і тому збудував велику армію для її охорони. Без армії вона би впала одного дня.

Царський режім на Україні також витворив наклін до нищеня, до анархії, до розладу. Але сей наклін не є вроджений анї не є невилїчимий.

Він є накинений силою і є вилїчимий.

Вилїчити його можна поволи, орґанїзаційним творчим житєм цілого народу в межах вільної держави. **Треба створити тільки таку державу, а нарід „як не той став",** як то кажуть.

Найлїпший приклад маємо на Галичині. Там також була тяжка польська неволя. Але австрійська конституція, хоч як її злочинно нарушував небіщик Франц Йосиф, видаючи противоконституційні розпорядки в користь Поляків на галицькій Україні, всетаки давала українському народови, як каже Американець, „ченс" боротись проти тої неволї. І галицькі Українці боролись не лише валенєм польської тюрми, але також **творчою орґанїзаційною працею для створеня сили до боротьби проти сеї тюрми та для культурного, господарського і суспільного житя народу.** І які були трудні відносини, а вони таки створили значну силу, яка по упадку Австрії проявила ся у цілій повноті. Галицькі Українці зорґанїзували скоро свою народну републику і поставили сильну 100-тисячну армію, яка пів року боронила успішно свого краю. Аж коли станула проти них ціла Польща, з 20 мілїонів населеня, яка дістала від Франції оружє, з Америки 50.000, а з Італії 80.000 війска, ся далеко меньша числом українська армія мусїла уступити перед нападом переважаючої сили. Однак навіть по польськім нападі уступивша українська армія ще істнує, а **галицька українська република таксамо істнує, хоч вона в неволї.** Поляки наложили на неї кайдани, але вони не всилї її знищити.

•

А ще на хвильку не зашкодить вернутись до домашних справ українських в Галичині і в Америці.

„Народна Воля" пише наприклад, що в часї останних виборів в Галичині взаїмна ненависть між українськими партіями була більша нїж між Українцями і Поляками. Хто був перед війною в Галичині, то знає, що так воно не було. Наприклад при останних виборах до парляменту була боротьба між українськими народними демократами і радикалами, але в тій боротьбі було **завзяте а не ненависть.** Нераз противні кандидати виступали разом на однім вічу; кождий хотів здобути голоси своїми арґументами, а чи можна уявити собі, аби Українець з Поляком ставав на однім вічу? Завзяте було не тому, що одна партія хотїла знищити другу, а радше з причин конструктивної натури. Радикали говорили, що через згоду з народними демократами їх партія затрачує свій вигляд і наближаєть ся до народно-демократичної та поволи заникає. Лише партійною боротьбою удержимось! — говорили радикали. І вели боротьбу і зле не вийшли. Народні демократи не хотїли сього розуміти, бо їх інтерес партії радикальної не обходив, а радше на боротьбу хотїли відповісти боротьбою і вели її також. Загалом, впрочім, така боротьба не є шкідлива, але побоюваня народних демократів, що в деяких повітах могли з неї скористати Поляки, були оправдані, і тому зовсїм раціонально було би, **як би обі українські партії були зробили компроміс бодай у загрожених Поляками повітах, бо прецїнь Поляки були ворогами не одної партії але обох, і тому повинні були станути в загрожених повітах одним сильним зединеним фронтом проти Поляків.** Адже і національ-демократ признає, що лїпший Трильовський для українського народу нїж ґраф Замойскі!

Позатим про галицьких Українців мусимо говорити з повним признанєм. Навіть американські кореспонденти, що були в Станиславові, признавали, що всї українські партії в новій галицькій републиці подали собі руки проти ворожої Польщі.

•

Але чи можна се сказати про Українців в Злучених Державах?

Я гадаю, що можна. Тут всї Українці відчувають потребу єдности в боротьбі проти Польщі. Вони не вийшли вчера з тюрми народів; вони навіть з конституційної тюрми народів вийшли вже досить давно і тому **в них нема наклону до нищеня; в них є радше наклін до творчої праці, до будови, до орґанїзації, до зединеної оборони свого краю в Европі.**

Анї американські Поляки, анї Москалї, анї богато инших народностий в Злучених Державах не дали такого красного сьвідоцтва про свою спосібність до творчої орґанїзаційної праці як власне американські Українці.

Створенє народної републики в галицькій Україні застало американських Українців розбитих на ворожі табори, які зїдали час на взаїмній боротьбі. Але мимо того, немов на якийсь чарівний поклик братів з Европи, настала тут радикальна зміна.

Американські Українці в протягу короткого часу зорґанїзували майже 150 місцевих У. Н. Комітетів, в яких є більше нїж 1.000 місцевих товариств, а многі тисячі членів. Вони доси зложили понад $60.000 на оборону свого краю. Вони одної неділї вислали понад 300 протестів до Европи проти нападу Польщі на їх братів.

Се великий успіх, коли зважити, що боротьба внутрішна ще не устала, і що декуди є одиниці, які немов би щойно вийшли з російської тюрми народів і не знають нічого крім нищеня та ширять анархію, закладаючи свої домашні „републики" і стараються ся російським способом нахилити Українців до нищеня своєї власної оборонної сили.

Однак власне се, що ті „домашні републики" зникаючо малі, сьвідчить якраз про те, що у Українців є змисл творчий, орґанїзаційний і будуючий, а спеціяльно, що він є сильно розвинений в Українців галицьких, котрі розуміють, що лише той чоловік, що спосібний будувати орґанїзацію, є також спосібний будувати державу.

Нїхто не може лїпшої збудувати орґанїзації для загалу нїж загал самий для себе, і тому кождий розумний чоловік мусить приняти таку орґанїзацію, яку загал збудував. Вона може мати недостачі і ті недостачі треба направити. Їх направить загал, а одиниці повинні стреміти до сього і помагати, однак не валити орґанїзації і проти волї загалу будувати другу, бо проти волї загалу не збудують жадної.

Серед американських Українців є три ґрупи, які, як хто хоче, може назвати також партіями.

Ті ґрупи меньше-більше уложені таксамо як в старім краю, при узгляднeню вже і теперішних повоєнних змін.

У. Н. Комітет заступає загалом беручи напрям партії народно-демократичної в Галичині. Коли в старім краю вона по недавній революції стала ся крайно радикальною, так теж і тут У. Н. Комітет приймає в цїлости радикальну програму української народно-демократичної партії в старім краю і поступає згідно з нею та підпирає її, в тій сьвідомости, що в той спосіб підпирає галицьку українську републику, створену головно орґанїзаційною працею сеї партії, за якою заявляла ся величезна перевага українського загалу в Галичині, таксамо, як тепер заявляєть ся величезна перевага українського загалу в Злучених Державах за У. Н. Комітетом.

В тім часї, як повстав У. Н. Комітет в Злучених Державах, **Федерація** гуртувала коло коло себе вже тільки невелику ґрупу **українських соціялїстів.** І длятого вона на дїлї була партійною орґанїзацією. Відповідала вона партії **українських соціял-демократів в Галичині.** Однак через відступленє її лївого крила від сеї Федерації та відосібненє її яко партії українських комуністів, хоч не з назви то з пропаґанди, Федерація **осталась тільки репрезентацією ґрупи правих соціялїстів.**

Українська соціялїстична партія в Галичині таксамо слаба як і в Злучених Державах.

Причиною того є се, що українські соціялїсти своєю програмою не перевисшують народних демократів. Коли народні демократи приняли в дійсности соціялїстичну програму, то що за рація вступати до нової партії, котра нічого нового не дає!

Українські комуністи, звані також большевиками, у своїй програмі не дають також більше своїм прихильникам, але вони обіцюють йому цілком новий сьвіт, де нїхто не буде нічого посідати, але буде усе мати; сьвіт, про який є написано в книжках і брошурках, і який треба створити після того припису. Люди ніколи нічого на сьвіті не заводили після припису, але все після дійсних житєвих потреб; длятого большевицтво серед загалу не приймаєть ся. Однак бувало так, що одиниці заводили зміни після припису. Вони заводили їх силою. Наприклад цар Петро Великий, славний в історії реформатор, заводив свої реформи після припису. „Мір", який він завів в Московщині, є нині найсильнїйшою підставою „савєтів". Однак мимо того Лєнїн свої реформи мусить вводити також силою, та і так ще лихо з тими реформами; вони не приймають ся. Кажуть, що тепер одинокою державною силою в Московщині є **кооперативні спілки,** які Лєнїн хотів зборoти при помочи „комун бідаків", але не вспівши сього зробити, погодив ся з кооперативами і вони є тепер, як то кажуть, „панами ситуації", і в потребі готові по большевиках переняти в спадку цілу державну машину та кермувати нею при помочи своєї орґанїзаційної справности, яка перебула всі революційні бурі. Большевики можуть таксамо богато навчитись із своїх похибок, як другі партії. Найбільшою наукою для них буде, як зречуть ся способу насильного накидуваня реформ після припису, і як згодять ся на компроміс з одинокою творчою і будуючою демократичною орґанїзацією в Московщині — кооперативними спілками, та віддадуть їм в руки державну машину. Се може статись і на Україні. В Галичині, як там є большевики, мусять зробити компроміс з переважною зорґанїзованою силою народу. А американські можуть також взяти собі з них приклад.

• • •

Виринає тепер питанє: **Чи Українці американські в теперішну пору повинні злучитись проти спільного ворога — Польщі?**

Як вважають, що Польща є їх спільним ворогом, і як вважають, що їх взаїмні ріжниці меньше важні нїж польська небезпека, то повинні злучитись. Про се нема жадного сумнїву.

Нема сумнїву також, що загал український сьвідомий того, що злука сил проти Польщі потрібна, — що загал того домагаєть ся та що серед загалу взаїмний український файт (боротьба) дуже не популярний.

Як я сказав, політична програма Федерації не може бути инша нїж політична програма українських правих соціялїстів в Галичині, однак як там ся програма нічого більше не дає від того, що дає народно-демократична програма, так і тут федераційна програма не дає нічого більше від того, що дає програма У. Н. Комітету.

Длятого загал не може зрозуміти боротьби Федерації проти У. Н. Комітету. Він бачить, що та боротьба не є на те, аби серед загалу принялась більше демократична програма і тому загал в тій боротьбі **просто не може мати жадного інтересу** і длятого також ненавидить сю боротьбу.

Боротьбу в дійсности ведуть самі тільки лїдери.

Лїдери Федерації могли би сказати, так як казали українські радикали в Галичині, що покиненє боротьби затерло би ріжниці між обома ґрупами і слабша орґанїзація, то є Федерація, зникла би. Однак що за рація удержувати слабшу конкуренційну орґанїзацію з такоюсамою програмою як сильнїйша? Слабша орґанїзація може побити сильнїйшу орґанїзацію тільки при помочи лїпшої програми, а з такоюсамою програмою при помочи боротьби може хиба тільки продовжити своє істнованє.

Але і се лїдери повинні робити тільки тоді, як би вважали, що таке продовженє істнованя є потрібне для загальної справи. Колиж вони переконані, що такої потреби нема, то в теперішну хвилю рішучо не повинні вагатись покинути боротьбу, хоч би навіть через те політична відрубність їх партії чи ґрупи затерла ся.

Що в тім нема нещастя, гадаю, найлїпшим доказом є власне те, що загал таке поєднанє приняв би дуже радо.

Як би У. Н. Комітет був слабший від Федерації, то він міг би числити, що маючи одну програму, по зєднаню з Федерацією міг би зникнути, однак і він таксамо мав би обовязок зробити се для справи загальної.

Коротко кажучи, **загал розуміє,** що треба компромісу, а лїдери хотяй може розуміють, але не хотять.

Компроміс можливий, але не правдоподібний.

Колиж компроміс серед українських ґруп в Злучених Державах є річию недосяжною, **то бодай всі українські ґрупи повинні супроти Польщі вести одну полїтику без компромісу.** Для тої цїли не повинні ослабляти сеї боротьби проти Польщі взаїмною боротьбою між собою, анї не повинні одні одним шкодити в часї боротьби проти одного спільного ворога.

Загалом беручи, наші політичні лїдери не готові до компромісу, але український загал мимо того готовий. **Се є вже загально звісне, що український загал в Злучених Державах готовий забути внутрішні спори, а оружє звернути проти Польщі. І лїдери можуть погодитись або нї, але загал погодить ся, і весь стане проти Польщі.**

В сїй справі серед українського загалу в Злучених Державах, таксамо як в старім краю, ріжниць нема і не буде жадних. І без огляду, чи лїдери зроблять який компроміс або нї, загал стане однодушно, не зважаючи на нїякі компроміси.

Тільки не судім українського загалу в Злучених Державах після лїдерів. Він часто має лїдерів хвилевих, перелетних.

Володимир Б. Лотоцький.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА.

10. Шікаґо, Ілл.

Дня 15. червня відбуло ся тут віче з рамени У. Н. Комітету, в цїли висланя телеґрами до президента Вілсона, з протестом проти прилученя українських земель до Польщі.

Віче отворив п. Н. Моранець прочитанем відозви Головної Екзекутиви У. Н. Комітету. Відтак покликав на предсїдателя віча п. Е. Бабія, а на секретарів пп. І. Пашка і Д. Заболоцького.

Предсїдатель попросив о. Н. Струтинського о виголошенє відповідної промови. Наш душпастир розповів учасникам віча, як відносились Поляки до нас, Українців, ще за часів нашого славного гетьмана Богдана Хмельницького, згадав про деякі бої з Поляками та про змаганя Українців в Галичині за свої права, котрі то Поляки, маючи вплив на австрійське правительство, всякими фальшивими підступами все старались нам відбирати. Дальше бесїдник зазначив, що ми, Українці, в сей критичний для нас час повинні складати як найбільші жертви на оборону рідного краю, як рівнож повинні і мусимо слати як найбільше протестів до Парижа і до Вашінґтону, проти наміреної кривди над нашим народом. Хотяй би ті протести не помогли нам нічого, то в історії ми запишемо ті протести кровю на ляцькій шкірі.

Другий з ряду забрав слово п. Н. Моранець, зачинаючи від сего, що наші братя в старім краю кров проливають, що за ідею, за свободу і волю, за рідну вітчину вони все віддають, навіть своє житє. Більше вони для свого рідного краю не можуть зробити, отже прийшла черга на нас. Покажім, дорогі братя, що і в нас є щире серце; що і ми любимо матїр Україну; що хоч не можемо прошити списою ненаситного горла нашого віковічного ворога, то бодай пішлїм поміч матеріяльну, грошеву, та підтримаймо тих славних героїв, котрі ще не погинули з голоду, борючи ся з ворогами о лучшу долю для нас, і сим сповнїм хоч частину нашого обовязку. Дальше бесїдник взивав вічевиків, яких було присутних около пятьсот, щоби старались усунути зпоміж себе всякі партійні непорозуміня, бо як одна партія, У. Н. Комітет, так і друга партія, Федерація Українців, прямують до одної цїли і збирають фонди на ратунок нашого рідного краю. Лише не слухаймо большевиків, бо ті є ворогами Українців і не йдуть анї з У. Н. Комітетом анї з Федерацією, але самопас.

Тут треба зазначити, що кільком присутним большевикам така бесїда не сподобалась, отже почали кричати. Двом з них, котрі просили о слово, предсїдатель позволив говорити. Слів їх не наводимо тому, бо вони не говорили на тему віча.

Відтак попросив о слово п. Дїдик. Сей обтесав большевиків злегонька від стіп до голови, сказав їм в очи, що вони кричать, буцїмто хочуть України і Українцям волї і свободи, але поміж собою говорять, що їм байдуже, чи буде Україна вільною чи нї; для них буде там Україна, де буде їм добре, а прочитавши при грі в карти брошурку за пять центів, думають, що перестудіювали цїлий соціялїзм, здовж і поперек, та давай заводити комунїзм, мабуть в тій надії, що тодї вже певно печені голуби будуть самі в рот летїли. Тут наші большевики не відповідали нічого, лише поспускали носи до долу; декотрі пійшли домів, а котрий лишив ся, то стояв як мокра курка.

На останку п. Н. Моранець ще раз візвав нарід до складки, отже зібрано на фонд оборони рідного краю $165. Відтак всї присутні відспівали разом наш народний гимн „Вже воскресла Україна" і „Не пора" та спокійно розійшли ся домів.

Ухвалено вислати дві телеґрами: одну до Парижа, а одну до Вашінґтону. Також вислали телеґрами тутешна парохія і кілька товариств, між ними і Союз Укр. Жінок. Того дня вислано відси шість телеграм до Парижа і шість до Вашінґтону.

Члени Укр. Нар. Комітету в Шікаґо дякують щиро всїм жертводавцям і взивають всїх Українців до дальшої боротьби за свою Вітчину і за нашу сьвяту справу.

Д. Заболоцький,
І. Пашко, секр. віча.

НЕ ЖАЛЬ БУЛО БИ ПРОЛИТОЇ КРОВИ...

(Лист зі старого краю).

(Сей лист писаний Марією Яремцьо, з села Торки, повіт Перемишль, до п. Антона Онисика, в Джерзи Сіти, Н. Джерзи. Лист датований 23. мая 1919, а тут одержаний 24. червня 1919. Писаний українською мовою, а на коверті видніють дві польські почтові марки по 25 сотиків. Подаємо його в точних виїмках).

Дорогий Вуйку!

Лист від Вас ми одержали, за котрий щиро дякуємо. Ми всі здорові, а поводженє наше сумне і неспокійне. Одна війна проминула, а друга почалась і ніхто не знає, коли вона скінчить ся. З одної війни люди повернули, а на другій головами наложили. І не жаль було би тої пролитої крови, коби хоч вона вийшла нам на користь. А то здаєть ся навіки пропали ми і з того ненависного ярма вже більше не вилїземо.

Мої братя, Стефан та Іван (оба студенти), воюють. Чую, що ще здорові, але з ними бачити ся не можу, анї не можу до них листа написати. В дома нема нікого, а ґрунтом я заряджую. Вуйко, Микола Онисик, є при синї Стефанї, а Стефан оженив ся з Катериною, вдовою по Сеньку Крицькім. Тітка Розалія і дідо Іван Муляр здорові. Дідо повернули з неволї з Росії і є при синї Миколї. Тітка Катерина Хитра слабує, а дідо Василь також хорує на ноги.

Андрій Хитра дістав ся до польської неволї і сидить тепер у Вадовицях; Дмитро ще воює, а Стефан уже небіщик, — наложив головою за Україну. Ранили його в Медицї ще в падолисті 1918 року; перейшла йому куля через легке і по двох тижнях тяжкої муки він покінчив житє. Антін Олешко помер в зимі на „ішпанку" і Катерина осталась вдовою. Василь Онисик дістав ся також до польської неволї.

Наше село стоїть неушкоджене; инші села потерпіли, — спалені чисто, осталась лише земля і попіл. У нас через цїлу весну слота. На полях води, як в мори. Люди ще бульби садять, орять і сіють та будуть сіяти аж до Петра; богато поля буде лежати пустарем. Тепер у нас так: тиждень погода з морозяними ночами, а другий тиждень дощ, а часом і сніг пролїтає з дощем. На оболони стоїть вода і болота; худоба не має де пасти ся.

Кінчу і здоровлю Вас, Вуйну, свого дорогого мужа Василя, сестру Ганну і швагра, а Марія Захарко поздоровляє свого брата Петра Головіда і просить, аби він написав лист до неї.

Марія Яремцьо.

ПОКЛИК ДО УКРАЇНЦІВ У ПІТСБУРҐ, ПА.

Манїфестаційний Комітет в Пітсбурґу, який вибрано дня 22. червня с. р., має устроїти величавий український похід в сїм містї і сим могучо запротестувати проти розбійничого польського нападу на українській територїї в Галичинї.

Сей Комітет взиває мене, щоби бути готовим на виступ в сїм манїфестї з хоровими продукціями. Щоб зібрати більшу співацьку силу, я отсим прошу і взиваю всїх, в кім плине українська кров і хто має добрий голос, голоситись особисто і то сейчас.

З якою програмою виступить хор, се буде залежати від того, яка сила буде до розпорядимости. Час недалекий, а до виготовлення кусників треба часу і посьвяти.

Памятаймо, родимцї, що наша пісня звенить: „Як льви пійдемо в боротьбу за України свободу".

Голоситись прошу найдальше до недїлї, 29. червня с. р., у гали парохіяльній при ул. 7-мій і Карсон, С. С. Пітсбурґ, Па. **І. Хома.**

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ В КЛІВЛЕНД, О.

Дорогі Родимцї!

Наспіла важна для нас хвиля, котрої минути не можна. Ляцька орда пре до сего, аби наложити зелїзні кайдани на нас, аби ми стогнали під тяжким ярмом польської шляхти. Як нам відомо, наші батьки, братя і сини не щадять своєї крови і свого житя, аби вибороти Неньку Україну від ворога, аби нам засьвітило сонце свободи і правди. А ми тут в Америцї сидимо з заложеними руками і придивляємо ся сїй кривдї; а хотяй робимо які заходи патріотичні, то ті заходи кінчать ся звичайно на роздорах і не приносять нам нїякої користи.

Отож, Чесна українська Громадо в Клівленд, відкиньмо всї роздори, зеднаймо ся брат з братом, не зважаймо на се, що один з нас належить до Федерації, а другий до У. Н. Комітету, але щирим серцем і братерською любовю най кожде товариство, братство, сестрицтво і клюби, і всї, кого болить серце за своєю ріднею, най візьмуть участь в протестаційній манїфестації проти нападу Ляхів на українські землї, котра відбудеть ся в суботу, дня 5. липня с. р. Нехай на тїй манїфестації не бракне анї одного Українця і Українки, котрі не почували б туги і жалю за своєю родиною.

По близші інформації просимо зголосити ся в суботу вечер, 28. червня, в Клюбовій Галї, 2253 Вест 14-та улиця, а в недїлю місцевий о. парох оголосить про се в церкві по проповіди.

AMERICANS ALL.

Ми, у сїм краю є всї АМЕРИКАНЦЯМИ.

Ми, прибули до сего краю користати з його свободи.

Тому, ми мусимо працювати тут для піддержаня сего небесного дару.

Ми мусимо любити свою працю і РОБИТИ, РОБИТИ, РОБИТИ, -- не лише нашими руками і нашим умом, але і нашим серцем.

Америка стоїть тепер найвисше, - як передова нація в сьвітї. Чужинецькі держави звертають ся до нас о поміч. Тому обовязком кождого є причинитись до виповненя сих жадань, а не можемо се инакше виконати, як не будемо працювати.

Чим більше ми продукуємо, тим більше ми заробляємо, а чим більше заробимо гроший, тим багатїйшими станемо.

Ваш працьодавець помагає Вам дійти до сеї цїли, бо він є сьвідомий сего, що коли він Вам не поможе, то Ви оставите роботу, а коли до сего прийшлоб, тодї відносини дуже погіршилиб ся.

НЕСІТЬ ТЯГАР СПІЛЬНО. Ви не можете працювати без Вашого працьодавця а Ваш працьодавець не може без Вас.

Кождий чоловік в сїм краю має однакову нагоду для осягненя добробуту як і його працьодавець.

БУДЬТЕ ЛЬОЯЛЬНІ

BE LOYAL.

Держіть ся при своїй роботі

STICK TO YOUR JOBS.

(AMERICANIZATION CAMPAIGN — COSMOPOLITAN PRESS CLUB, JERSEY CITY, N. J.)

ПЕРЕДПОТОПОВІ МЕШКАНЦІ.

З островом Воскресеня на полудневім Тихім океанї віддавна вяжеть ся велика загадка, а се тому, що там знайдено величезні статуї (фіґури).

Риси і загальний вираз на твари тих статуй під кождим оглядом зовсім не подібні до тих, які знаходимо між Полінезійцями нових часів. Перед 40 лїтами корабель „Топаз" привіз дві з тих статуй і в Британськім Музею вони звертали на себе пильну увагу усіх. А на тім острові є около 600 таких статуй, зачавши від високих на сімдесять стіп, а скінчивши на малих, три стопи високих.

Камінь, з якого ті статуї зроблені, видобували на тім же острові, однакож тяжко зрозуміти, як без відповідної машинерії ті вигибші давно люди могли перевозити їх на далеку віддаль і поуставляти їх на своїх місцях, бо одна така статуя важить певно 250 тон.

Що се були за люди, які поробили ті статуї? В книзі Битія читаємо, що була раса тих велеликанів, за гріхи яких прийшов був потоп.

Деякі члени кажуть що тими великанами були первісні мешканці того полудневого т. зв. Великодного острова на Тихім океанї і мабуть належали до тої людської раси, що жила ще перед Ноєм, а з якої не богато зістало ся. Є богато доказів, що остров був заселений народом великанів, яких без сумніву знищив потоп.

Великодний остров був сьвятим місцем якоїсь передісторичної людської раси. Чи ті фіґури походять зперед потопу, чи ні, то всеж таки певне се, що вони мусять походити з дуже старинних часів, коли на сьвіті жили великани. Їх величина, не меньше як їх незвичайний вигляд і дивна будова, є дійсно чудом і великою загадкою Тихого океану.

Я часто дивував ся, чому се так, що кождий чоловік любить себе більше ніж всіх инших людий, та мимо того більше вірить в те, що люди про него кажуть, ніж своїй власній думці про себе.

ДО УКРАЇНЦІВ В ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Заходом всіх місцевих товариств відбудеть ся в слідуючу неділю, дня 29. с. м., о 2-гій годині пополудни велике

МАНЇФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
у ҐРЕНД ТЕАТРИ,

на якім будуть промовляти українські й американські бесідники. — Всіх запрошує

75 **Комітет.**

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Вільних Козаків села Росільна", від. 196, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в суботу, 28. червня, точно в 8-мій годині вечером, в церковній гали при ул. Ґрін і Сусекс. На сїм мітинґу буде звіт фін. секретаря, касієра і контрольної комісії. Кождий місцевий член обовязаний прибути на сей мітинґ і заплатити свої місячні вкладки. — В. Мартинець, предс.; І. Марусин, секр. фін.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути виліченї, то не зневірюйтесь, а прийдіть і піддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ баданю та дізнайте ся про мою опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплікувану недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА II НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лічeню НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливляють дати Вам методичне Електро-Медичне Лічене, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовало ся від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволікане, недогляд і невластиве лічене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все засмотреного специялісти.

Години офісові: 9. рано до 8. веч. **Dr. LEWIS** В неділі від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Від десяток літ знана Вам фірма банкова

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

(Під контролею правительства держави Ню Йорк)

має честь повідомити, що таксамо як давнійше, так і тепер:

Пересилає гроші,
Продає шифкарти, і
Полагоджує другі справи, входячі в обсяг ділaня.

Пишіть по інформації, або приходіть на адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 Washington Street, : : : New York City.

МОЖЕТЕ ВИСИЛАТИ ГРОШІ ДО ВАШОГО КРАЮ ЯК ПОПЕРЕДНО. ПИТАЙТЕ ЗА ЦІНАМИ І ИНШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ У

JOHN NEMETH STATE BANK

1597 Second Ave., NEW YORK
Cor. 83rd St.

41—

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колeня і болів грудий. Є поміччне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
8 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY — **МОЧОВІ ВІДХОДИ** регулює в 24 ГОДИНАХ. Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДО КРАЮ ЩЕ НЕ МОЖНА ЇХАТИ.

На численні запити чи вже можна їхати до краю отсим повідомляємо, що всякі поголоски, що деякі аґенти відсилають Українців до краю, є неправдиві. Скоро буде можна то ми оголосимо і повідомимо кождого Українця листовно, котрого адресу маємо в бюрі або хто пришле нам адресу.

Також повідомляємо, що коли хто з Українців задумує спродати свій „Ліберти Бонд", то просимо прислати його до бюра, а ми продамо його по найвисшій ціні.

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

322 N. 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

НОВИСТЬ! НОВИСТЬ!

ҐРАМОФОН БЕЗ ТРУБИ З 4-МА ПІСНЯМИ ЛИШЕ ЗА $12.00.

Пришліть задаток $5.00, а решту заплатите по одержаню товару. — Замовленя адресуйте:

Головний магазин: 66ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
810 Grand St., New York, N. Y.

або до філії:

MANDEL TALKING MACHINE CO.,
52 East 23rd Street, New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

КОРАБЛІ ДО КРАЮ

зачнуть вкоротці відходити, а позаяк нам відомо, що сотки тисячів наших земляків очікує хвилі, коли буде можна їхати, приймаємо вже тепер зголошеня на шифкарти і то БЕЗ ЗАДАТКУ. Реґіструйте ся в нашім бюрі шифкартовім.

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU Inc.,

136 E. 42nd Street, New York, N. Y. (Sv)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь)

Пошукую ПЕТРА ЛЕВКА, в дуже важній справі. Перебуває в Шікаго, Ілл. Хто би про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: PAUL SZPIECH, 6002 Fullerton Avenue, Cleveland, O. 73-75

ВАСИЛЬ КАВЧАК, пох. з Ліщоватого, п. Ліско, браз шлюб в серпни, 1914 р. в Нюарку, Росту високого, сухорлявий, літ 30, мав ямку в бороді. Хто би знайшов, дістане $50 нагороди. — Адрес: 71—

АНАСТАЗІЯ КАВЧАК,
132 Wicleff St., Newark, N. J.

ПОТРЕБА сейчас кореспондента в українській і польській мові до веденя звичайної кореспонденції в нюйорськім бизнесі. Місце стале. Платня добра, зі скорою підвишкою. Голосить ся до: ERCO, c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 75-76

ПОШУКУЮ КОВАЛЯ до кутя коний, на направляне возів; вимагаєть ся досьвідченя, робота стала. Жонатий дістане 4 кімнат до помешканя огород і на початок 22 долярів тижнево. О скільки має $1.000 готівки, може стати до спілки. Ласкаві зголошеня слати на адресу: DANIEL KMYTA, P. O. Box 41, Perry, O. 73-75

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

в добрій околиці, де є земля урожайна і добрий клімат. 1) Фарма, 126 акрів землї, 80 акрів під плуг, 30 акрів обсіяного збіжа, 3 акри бульб, нова стайня, добрий дім, 2 молоді коні, 14 дуже красних коров, 1 бик, 8 ялівок, кури, безроги і всі знаряди. Ціна $6.000, вплати $2.000. 2) Фарма, 37 акрів, обсіяна, дім, стайня, 2 коні, 4 корови дуже добрих, 1 ялівка, кури і решта що до фарми потрібно. Маю ще більше фарм на продаж, більших і менших, дорозших і танших. По близші інформації голосити ся на адресу: 73-75

ONUFER CZAJKA,
Box 192, Lyons Falls, N. Y.

ДАРОМ! „Війна Америки за людство". Книжка з повною історією сьвітової війни за свободу. Буде мати 600 сторін і 100 ілюстрацій. Пішліть 4 цнт. в стемпсах до: 70-81

UNIVERSAL DISTR. CO., Dept. 13,
36 Madison Sq. Sta., New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Маю на продаж богато фарм, великі і меньші, котрі продаєть ся з ріжних причин, як старости або слабости властителів. Фарми в дуже гарній околиці, близько великих міст, урожайні, надають ся і під огородовину. Церкви, школи, зелїзниці і трамваї в місци. Продаю за готівку або на догідні сплати. Пишіть, не відкладайте. JOHN CZECH, P. O. Box 110, Herkimer, N. Y. 74-76

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 200 акрів, земля вироблена, всьо родить ся як у старім краю, гарний ліс, забудованя добрі, 13 штук рогатої худоби, пара коний, кури, всі знаряди фармерські. Спродаю з причини моєї старости, бо не можу сам фарми обробляти. Ціна за всьо $4.500. Потребую $2.500 готівкою, а решта на легкі сплати. Голосити ся до: L. KAMINSKY, 157 Maple St., Norwich, Conn. 75-76

ДАРОМ! ЗОВСІМ ДАРОМ!

дамо для кождого нову щойно видану гарну книжочку і каталоґ Січового Базару, хто пришле нам 5 адресів своїх знакомих і 5 ц. марками на пересилку. Адресуйте: 75-110

SICHOWY BAZAR,
31 East 7th St., New York, N. Y.

ПОТРЕБА СЕЙЧАС 50 УГЛЕВИХ МАЙНЕРІВ.

Стала робота в новій майні, нема ґазів ні води а повали є дуже сильні.

UNITED SMOKLESS COAL CO.,
Humbert, Somerset County, Pa.

По додаткові інформації пишіть до:

Mr. G. A. SPRINGER,
407 House Bldg., Pittsburgh, Pa. 65в74-76

ЗҐУБЛЕНО І НАЙДЕНО.

ДОБРІ ВІСТИ ДЛЯ НЕДУЖИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долеґливі болі голови, нервовість, болі в хребті і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи мені.

Одного дня я перечитав оголошене д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав мені поміч за першою візитою і мені поліпшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всі болі уступили. Я моуж добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і мені все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви може не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому специялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошене д-ра Генона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплікованy або застарілу недугу а потребуєте помочи специяліста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специяліста. Одн авізита в моїм офісї і очна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

ЄСЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хроїчні болі голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральгічні болі, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ПІДШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.

Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

16 E. 14th Street, New York, N. Y.

Напроти Tammany Hall.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ЩО ВИНАЙТИ ?

Є то нововидрукована книжочка, містяча около 400 винаходів, котрі тепер можуть бути пошукувані, через нас зістала видана на жадане і для вигоди

УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХІДНИКІВ.

Інтересуєте ся винаходом, пишіть ще нині по українськи до нас по ту книжочку, котру Вам безплатно вишлемо. 68вч—

Ми не є адвокатами патентовими, але яко експерти патентові провірюємо і еґзамінуємо винаходи ДАРОМ.

Пишіть:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (S), Inc., 256 B'way, NEW YORK.

НЕДУЖІ ЛЮДИ ЧИТАЙТЕ!

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

Коли Ви завелись в осягненю помочи і єсьте знеохочені, то не тратьте надії а зголосіть ся ще нині по мою опінію і пораду даром.

Я перебував 20-літну повну успіхів практику в медицині і лічeню хронічних, нервових і зложених недуг особливо у мущин. Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заопікуюсь Вами кождого разу як Ви прийдете.

ВДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ ПИШЕ:

„Я висловлюю мою щиру подяку д-рови Мессекови за його успішне лічене. Я втратив всю надію і в безнадійній розпуці хотів відобрати собі жите. Др. Мессек по короткім лічeню привернув мені здоровле в чудовий спосіб. Я тепер чуюсь зовсім добре і сильно і я тут зовсім безінтересовно висловлюю мою подяку і поручаю доктора Мессека всім моїм родимцям, котрі є доткнені недугою. 91—9—

(Підпис) ЙОСИФ ГАЙОВСЬКИЙ, Moore St., Philadelphia, Pa.

НЕДУГИ ОРҐАНІВ:

серця, легких, жолудка, утроби, нирок як і нервів, скіри і крови, можуть бути лічені при приміненю ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНОЇ методи, яка заключає лічничу силу так медичну як і електричну, поодиноко або в приміненю обох.

Я звертаюсь до всіх людий терплячих на хроїнчні або зложені недуги. Коли Ви є діткнені недугою порадтесь мене сейчас. Мене не зражує Ваш скептицизм ані троха; се говорять і другі мої пацієнти; однак я підіймаюсь найтяжших, зложеним довготревалим випадкам. Літа мого досьвіду в лічeню хронічних, нервових і зложених недуг дають мені спромогу лічити Вас науковим електро-медичним способом, який дав поміч в случаях, де другі недописали. ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер.
В неділі від 10. рано до 1. попол. лише.

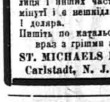
ВОЛОСЄ ВИПАДАЛО МЕНІ ЖМЕНЯМИ.

Я мала голову так осипану порплями, що аж білів ся поміж волосем Шкіра на голові так мене свербіла, що нераз приводило мене се до розпуки. Я пробувала всіляких средств, але се мені нічо не помагало, аж одна з моїх приятельок порадила мені мити волосє і голову плином „ЛЄОНА", і сейчас по однім вимитю голови, сверблене шкіри цілком устало, а по яких чотирох разах порплї цілком щезли, а витираючи голову ТОНІКОМ ЛЄОНА волосє перестало випадати і ДНЕСЬ МАЮ ТАКЕ СИЛЬНЕ І БУЙНЕ ВОЛОСЄ, ЩО ЗМУШЕНА ЇХ СПЛІТАТИ У ДВІ КОСИ.

ТАК ГОВОРИТЬ ЖІНКА, КОТРА УЖИВАЛА І СТАЛО ЩЕ УЖИВАЄ до митя волося плину „Лєона Тонік" на поріст волося. **ЖІНКИ І І ДІВЧАТА, коли хочете мати красне і довге волосє, коли хочете, щоби Ваше волосє мало сей красний натуральний полиск, щоби ся так гарно звивали,** то ще днесь вишліть до нас замовленє по „ЛЄОНА" тонік на поріст волося. **Рішучо гарантоване,** що се средство не має в собі нічо шкідливого, але, що надасть волосю натуральний їх полиск, винищить порплї і скріпить волосяні цибульки, в наслідок чого поросте густе і сильне волосє. „ЛЄОНА ТОНІКУ" на поріст волося ціна $1.35. з почтовою оплатою. Гроші з замовленем слати згори до: UNIVERSAL DISTRIBUTING CO., Dept. 57, 36 Madison Sq. Station, New York, N. Y. 75і77

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слїдуючі певні ліки:

Бальсам св. Михаїла на очищене зіпсутої крови. — Фляшка 3 доляри.

Ревматин до натираня на ревматизм, ломане тїла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; ділає добрим, енерґічним і здоровим. — Фляшка 2 доляри.

Порошок „Антісептік" для женщин, що терплять на обниженє матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до заправлюваня напою для женщин.—Цілий збір в 1 коробці 3 дол.

Волосонищитель, усуває волосє з лиця і инших частий тїла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

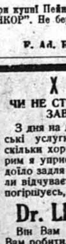
Пишіть по катальоґ. — Всі листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

ПРАВДИВИЙ ПРИЯТЕЛЬ В БІДІ.

Кождий майнер, механік, чорнороб або кождий працюючий внутрі або на дворі фабрики або заведень узнає за приятеля

ПЕЙН-ЕКСПЕЛЄР.

Будучи в ужитю висше 50 літ з незрівнаним успіхом, він оказав ся одним з найлучших лініментів проти: болю в грудях, суставах і мязах, перестуди, люмбаґо і всіх других причинах ревматизму. Бережіть ся дешевих бутельок більшого розміру.

Жадайте всегда найлучшого

При купні Пейн-Експелеру глядіть, щоби на коробці находив ся реґістрований знак „ЯКОР". Не беріть жадних других. По 35 або 65 центів за бутельку в аптиках або безпосередно у фабрикантів. 130ч—

F. Ad. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

ДІТРОЙТ, ГАМТРАМК І РІВЕР РУДЖ!

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ МІСТА ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ!

Тепер на Україну ще їхати не можна, а щоби помочи Українцям, ми відкрили Бюро праці, а коли дорога буде вітворена, то будемо продавати корабельні карти. Ті агенти, що гарантують, що Вас тепер вишлють до краю, то вони висилають тоді, коли не вільно їхати, а коли буде вільно їхати, то будьте певні, що вони будуть сидіти тихо. Ще раз напоминаємо, щоби Українці вистерігали ся тих шкідників. Українці з Дітройт і околиці, котрі задумують продати свою хату або лоту, най прийдуть до нас, а ми йому перепродамо. Котрі хотять позістати ся на дальше, то непотребують виплачувати рентами чужі хати, а повинні прийти до нас, вибрати собі хату, яка сподобаєсь їм. Хто має свою виплачену лоту, то ми такому збудуємо нову хату на його лоті через наше Бюро. У нас є великий засіб українських книжок. Також є українська вечірна школа англійської мови. Купуємо Ліберти Бонди. Заступаємо судові справи. За всіми інформаціями пишіть до нашого головного Бюра МУЛЯР І КОМП., котре є зареґістроване під великою порукою в стетйї Міш.

1119 Chamber of Commerce, 69ч78
або на 1399 Michigan Ave., cor. 29th St., Detroit, Mich.

УКРАЇНСЬКЕ, ПОЛЬСЬКЕ І ЛИТОВСЬКЕ ПОГРЕБНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

НА МІСТА ЕЛІЗАБЕТ, БАЙОН І ОКОЛИЦІ.

уряджують похорони гарно і в приступних для всіх цінах. Обслуга скора і в кождім часї.

Автомобілі і керичі на весіля, хрестини і др. нагоди. 51ч—

ОФІС:

217 First St., Elizabeth, N. J.
А. ПАТРІК, менаджер.
Телеф. 3817 Elizabeth.

Секр. і касієр, посередник укр.:
В. ЛЕВЧИК,
48 Washington Av. Elizabeth, N. J.
Телеф 832-W, Elizabeth.

ДРУГИЙ ОФІС:

J. D. KAWALIUS,
52 E. 21st St., Bayonne, N. J.
Телеф. 78 Bayonne.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я уприємнив жите. Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д 115-128-

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. LANDES, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramarcy 3825.

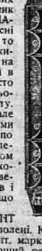
Години принять: від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. рано до 3. пополудни.

ГОДИННИК КОЛІЄВИЙ „РОСКОП ПАТЕНТ" ТІЛЬКИ $5.45.

Тисячі долярів люди видають на ріжні годинники, а не мають з них жадної користи, а то тому, що не знають які годинники є найліпші. Одним з найліпших годинників в сьвіті є тільки годинник СТАРОКРАЄВИЙ системи „РОСКОП ПАТЕНТ". Годинники ті є дуже добре звісні по цілім сьвіті, а хто його спровадить, то сей годинник вистарчить йому на ціле жите. Можна його уживати до праці і на сьвята. Дуже гарно і сильно зроблений в чисто ніклевих ковертах, посідає чисто ніклевий верк, дуже докладно урегульований, що не спізняєть ся ані на мінуту. Такий годинник є варт около $10.00, але ми в цїли познакомленя публики з тими годинниками, постановилисьмо продавати через короткий час по фабричній ціні, се є по $5.45. Додатково до годинника вишлемо гарний грубо золочений ланцюшок. Також вишлемо цілком ДАРОМ НОВО-ВИНАЙДЕНИЙ ПОЯС до ношеня гроший, котрий є зроблений з сильної, мягкої шкіри і містить в собі 4 великі кишенї. В тім поясі можна носити хочби і тисячі долярів і ніхто Вам їх не витягне і ніколи не згубите. Зроблений так, що пасує на кождого мушину.

УВАГА: Коли хочете дістати правдивий РОСКОП ПАТЕНТ СТАРОКРАЄВИЙ годинник, то замовляйте у нас, а будете вдоволені. Коли отже хочете скористати з сеї оферти, то пришліть тільки 25 цнт. марками, а ми сейчас вишлемо годинник, ланцюшок і пояс до ношеня гроший, решту гроший доплатите коли принесуть Вам ті річи на Вашу адресу. Пишіть сейчас і адресуйте: 75ч84

PRACTICAL SALES COMPANY, Dept. 29,
1219 NORTH IRVING AVENUE, CHICAGO, ILL.

ФАРМИ! ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ОКОЛИЦІ ВЕЛИКОГО ФАБРИЧНОГО МІСТА.

Тепер є найліпший час купити фарму, бо видно яка є земля і як всьо красно росте. Маю около 50 ріжних фарм на продаж з цілим інвентаром і засівом (в Rome є 2 руські церкви).

1) **ФАРМА 100 АКРОВА,** в тім 20 акрів грубого ліса, добрі, великі забудованя, 10 коров, 2 коні, вартости $500, 2 свиний, 50 курий, всі знаряди фармерські. Ріка пливе через фарму, цілий засів. Ціна за всьо разом $4.200, вплати $2.000. Фармер старий, не годен вже робити.

2) **ФАРМА 69 АКРІВ,** добрі будинки, 5 коров, 5 телят, бугай, 2 коні, 2 свині, 30 курий, всі знаряди фармерські. Фармер зломив руку, мусить продати за $2.200. Вплата $1.000.

3) **ФАРМА 270 АКРІВ,** 32 штук худоби, 5 коний, 50 кур, великий сад, 7 свинь, в тім 50 акрів грубого ліса, 2 ріки перепливає фарму, великі забудованя. Сю фарму має старий вдовець і хоче продати всьо, що тільки є на тій фармі за $8.300. Вплати згори $3.000, а решта на сплати по 150 дол. на рік і 5 процент. По інформації пишіть до українського нотаря 70—

A. PYLYPCZAK,
Box 24, Rome, N. Y.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: історії, повісти, оповіданя, байки, казки, поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релігійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч—
16 E. 7th Street, New York, N. Y.

ЩОСЬ НОВОГО І ЦІКАВОГО!

Ілюстрований катальоґ, містить богато і цікавих і пожиточних річий і книжок. Вишліть нам 2 цнт. марками на оплату пересилки. 75ч—

EUROPEAN BOOK STORE, Dep. 26
1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Що буде з прогібіцією?

На телеграфічне предложенє президента Вілсона, щоби прогібіцію обмежити лише на острійші алькоголічні напитки, крім пива і легких вин, парлямент Злучених Держав дав рішучу відповідь, що прогібіційний закон не може бути змінений і мусить війти в житє з днем 1-го липня 1919. Парлямент ухвалив дальше, що хто по 1-шім липня 1919 року буде мати в себе острі напитки, отже: горівку, пиво і вино, — той буде караний найменьше гривною 500 долярів і арештом 30 днів, а найбільше гривною 1-000 долярів і арештом 365 днів. Прогібіціоністи були внесли проєкт, аби на донос двох осіб можна було перевести трус в мешканю, однак парлямент сей проєкт відкинув, заявляючи, що труси в приватних мешканях людий можна переводити лише за одержанем дозволу від судових властий. У вівторок, 1-го липня 1919, всї корчми у Злучених Державах мають бути вже замкнені і теперішний властитель не має права отвирати їх більше. Відтак зіде правительственна комісія, оцінить вартість напитків, закупить їх у теперішного властителя і забере зі собою. Сї напитки вивезеть ся за границю. — Броварники і горальники докладали всїх сил і старань, аби прогібіційний закон якнебудь уневажнити; вони викинули на пропаганду грубі міліони долярів, але всї заходи пійшли на марно. Є ще одинока надія на президента, бо він один може і має право уневажнити на якийсь час прогібіційний закон, коли проголосить урядово юнець війни і демобілізацію війск. В такім случаю закон був би уневажнений. Таку надію плекають в собі противники прогібіції, але ся надія досить слаба, бо заледви чи президент схоче пійти проти рішеня парляменту і майже всїх соймів. Однак нема сумніву, що в останних пяти днях в справі прогібіції зайдуть ще великі зміни. Посол Даєр, з Мізури, каже, що президент уневажнить прогібіційний закон того дня, коли Німеччина і аліянти підпишуть мир. Він каже, що коли хто не вірить йому, нехай іде з ним в заклад на великі гроші. „Всї — каже посол Даєр — очікуйте, що як лише мир буде підписаний, президент уневажнить воєнну прогібіцію".

Нова присяга для горожан.

Френклін Лейн, міністер внутрішних справ, віднїс ся телеграфічно до президента Вілсона з пропозицією, аби він виготовив на 4-го липня текст нової присяги, яку будеть ся примінювати головно до тих мешканців Америки, котрі породились тут і по укінченю 21-го року житя стають повними горожанами Злучених Держав. Доси ті горожани не мали жадної присяги. Їм вистарчав цертифікат тутешного уродженя; показало ся однак, що се не вистарчає для молодих горожан. Треба отже, щоби ті молоді горожани зрозуміли, що з укінченем 21-го року їх житя вони входять в новий суспільний круг житя, перебирають на себе нові і великі повинности та обовязки, бо обовязки горожанина. Сю велику зміну вони можуть завважати лише при помочи складаня присяги на вірність своїй вітчинї.

Де Валера в Ню Йорку.

Президент Ірляндії, проф. Емон де Валера, появив ся несподівано в Ню Йорку. Він перебував вже у Злучених Державах майже два тижні, однак про се широкі круги не знали. Перший раз довідали ся, коли минувшого вівтірка вечером проф. Де Валера прибув до готелю „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку і замешкав в тій кімнаті, котру заняв був президент Вілсон перед своїм відїздом до Парижа. Перед публичною появою президент др. Де Валера бував тайно в Бостонї, Ню Йорку, Вашінґтонї, Філядельфії і Рочестер. До Америки прибув проф. Де Валера в цїли пропаганди за визвольною звичкою для Ірляндії. В який спосіб він прибув сюди, ніхто з ширших кругів не знає. Коли проф. Де Валеру поспитали про се, він усьміхаючись відповів: „Не знаю, в який спосіб я тут прибув; може воздухом". Президент Де Валера не хоче виявити сеї тайни, бо він утїк перед анґлійськими властями, і за сю утечу могли би відпокутувати люди, котрі про неї знали ще в Ірляндії. — Як звісно, Ірляндія, котра вже борола ся за свою самостійність, проголосила її минувшого року мимо спротиву зі сторони анґлійського правительства, котре ще й тепер контролює Ірляндію. Проголосивши свою самостійність, Ірляндії вибрали собі правительство, на чолі котрого поставили професора математики в колеґії в Дублині, д-ра Емона де Валеру, звісного ірляндського патріота і мученика, котрого анґлійське правительство вже було засудило на кару смерти, від котрої одначе втік. Др. Де Валера довго укривав ся в Ірляндії, а місяць тому вихав скрито з Ірляндії до Злучених Держав.

Жадає звороту в церковній політиці.

„Прийшов час, аби церква поєднала ся з радикальним, а навіть революційним рухом" — заявив др. Джордж Ч. Річмонд, бувший ректор протестантської церкви в Філядельфії. Він говорить, що основи церкви є нині дуже підкопані і церкві грозить упадок на случай, як вона не змінить своєї політики. „Політика церкви в сучасности є законсервативна — говорив о. др. Річмонд. — Що більше, нинїшна церква запродала ся фінансовим підприємствам і державі. А тямім, що християнство, яке має ширити церква, є щось висше ніж держава. Воно є в сьвіті на се, аби людям уможливити житє. Християнство повинно старати ся заходити контролю над Вол Стрітом, а не лише над цвинтарями. Тому церква мусить пійти в революційний рух сучасности, щоби здобути сьвіт для правди й справедливости".

Атак на нову соціялістичну партію.

Виключені з Американської Соціялістичної Партії деякі американські відділи, а також підрядні партії мадярська, лотиська, литовська, українська, московська, югославянська і польська — заснували собі другу соціялістичну партію, знану більше яко лївиця американської соціялістичної партії. Перший зїзд партії відбув ся в Ню Йорку з початком біжучого тижня. Екзекутивний комітет Американської Соціялістичної Партії заатакував нову соціялістичну партію, яко групу нельояльних членів соціялістичної партії, котрі получили ся з чужинецькими авантурниками. Дальших атаків зі сторони властивої соціялістичної партії, а може й зі сторони правительства, треба сподївати ся.

Ураган в Міннесоті.

Місцевість Фергус Фолс, в Міннесоті, лежить ціла в руїнах наслідком сильного урагану, який навістив її минувшої неділі. Сотки людських жертв лежать на румовищи; їх обчисляють на округле число 400.

Депортоване чужинців.

Іміґраційна комісія парляментарна приняла одноголосно проєкт посла Джонса, з вашінґтонського стейту, аби депортувати нельояльних чужинців. Проєкт піддасть ся тепер під ухвалу парляменту.

ДО ВІДОМА СТАЄННИХ РОБІТНИКІВ В НЮ ЙОРКУ.

Сим повідомляєть ся, що збори робітників нічної зміни Робітничої Юнії Стаєнних (Стейблменів) відбудуть ся в суботу, дня 28. червня с. р., о год. 1-ій в полуднє, в кімнатах будинку Індустріялістів під ч. 27 Іст 4-та улиця, в Ню Йорку. 75-76

Того самого дня і в тім самім льокали відбудуть ся о годинї 8-мій вечером збори Стаєнних робітників Денної зміни.

Присутність всїх членів є конечна. Кождий член обовязаний принести зі собою свої членські книжки.

М. Билинкіс,
секр. Союза Стаєнних Робітників.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
ВЕЧЕР СЬМІХУ! ВЕЧЕР СЬМІХУ!
Театр Українскої Нар. Громади
— відограє —
В НЕДІЛЮ, 29. ЧЕРВНЯ 1919
ДВІ ШТУКИ

ПО РЕВІЗІЇ
твір М. Кропивницького
— і —

БУВАЛЬЩИНА
твір Велисовського

в Українськім Народнім Домі, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

І. „По Ревізії".

Василь Миронович, старшина ...... п. В. Сиротенко
Севастіян Севастіянович, писар .... п. І. Южний
Риндичка, стара баба ...... п-ні А. Михайловська
Гарасим, її сьвідок, п. Гр. Шумський
Пріська, салдатка ...... п-на Р. Красновська
Сторож .... п. О. Плескун

ІІ. „Бувальщина".

Панас Базюра .... п. В. Сиротенко
Химка, його жінка ...... п-ні А. Михайловська
Галька, його дочка ... п-на М. Давидів
Василь Кручко, коваль ... п. В. Лазута
Акакій Ферапонтович, паламар .... п. І. Южний

Режісер п. В. Сиротенко.
Музика тов. ім. М. Лисенка.
Початок точно о год. 6. вечер.
ВСТУП 75 і 50 ЦЕНТІВ.

Родимці! Штуки „По Ревізії" і „Бувальщина" заслугують на заінтересоване українським загалом. Ціла гра з двох вистав приносить безпереривний сьмих. Сьмих і веселість, піддержка здоровля чоловіка. Один американський учений сказав, що люди веселі і сьмішні найдовше живуть. Нам треба також бути веселими і сьміятись як найбільше. Виставляючи сї дві штуки, аматори Укр. Народної Громади мають на цїли держати публику в сьмиху через цілий час своєї гри. Хто хоче повеселитись і насьміятись доволі, хай не опустить сих двох так веселих і сьмішних творів.

75-76 КОМІТЕТ.

ДЛЯ ДІТРОЙТ І ГАМТРАМК, МІШ.

З нагоди закінченя шкільного року, Спів. Драм. Тов. ім. Ів. Котляревського при співучасти шкільних дітий, відограє дві штуки

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29. ЧЕРВНЯ 1919 РОКУ

в галї Української Хати, 22 Ґрейлінґ Аве., Гамтрамк, Міш.

СЛАВА УКРАЇНИ
Оперета в 4ох картинах, П. Ясенчука.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Старий козак .... С. Лебедь
Никольцьо і Настуня, його внуки ...... П. Биндина і М. Гой
Степан, підпарубочий з України ...... М. Кулинич
Григорій, український учитель на чужинї ...... М. Гарматюк
Яків Січовий, стрілець ...... Д. Атаманець

Хор мужеський і дїточий. ЖИВИЙ ОБРАЗ УКРАЇНИ.

НА ЧУЖИЙ КОРОВАЙ, ОЧИЙ НЕ ПОРИВАЙ
комедія зі співами і танцями в 1-ій дії, Велисовського.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Панас Базюра, старий чоловік ...... Д. Атаманець
Хима, його жінка (друга) ...... п-ні М. Гевко
Галя, його дочка ...... п-ні Топорівська
Василь Крутько, коваль ...... М. Кулинич
Акакій Ферапонтович, паламар ...... Ю. Цебриньский

Режісер: Д. А. :—: Музика М. ГЕВУСЯ.
ВСТУП: 75, 50 і 35 ЦЕНТІВ. ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕРОМ.
74-75 КОМІТЕТ.

ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА! УКРАЇНЦІ! ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА!

Два великі українські товариства
БР. СВ. ВОЛОДИМИРА і ТОВ. ЖЕРЕБЕЦЬКА ЛЮБОВ
— устроюють —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО ЛИПНЯ 1919 Р.
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В BELVEDERE PARK, North Beach, L. I.
ВСТУП 35 ЦЕНТІВ.

Музика першорядна ім. Лисенка під проводом П. Гуменюка.

Парк отворений від 10. години рано до 12. в ночи.

УКРАЇНЦІ! Уряджуючи сей великий пікнік серед найвідповіднїйшої пори року, два українські товариства, бр. св. Володимира і „Жеребецька Любов", запрошають отсим всїх Українців з Ню Йорку і околиці взяти участь в сїй великій небуваючій прогульці.

Чистий воздух і весела розривка се два найважнїйші чинники, потрібні людському організмови. Хто бажає віддихнути повними грудьми сьвіжого воздуха та весело забавитись, хай покине мійські мури та спішить до парку. 69ч81,82

КОМІТЕТ.

Інформації про се, як дойхати до парку, є поміщені на тікетах і відозвах.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Хто пізно приходить, сам собі шкодить. Що треба зробити днесь, то не треба відкладати до завтра. Се поплачує і в лїченю. Чим скорше зачнете ся лїчити, тим успішнїйше і скорше виздоровієте. Коли терпите на нестравність, коли Вам не смакує їда і не іде на пожиток, або коли терпите наслідком лихого жолудка, не відкладайте, але замовте собі Босакового Лїчничого Гіркого Вина і зачніть уживати його як лік. Пощо терпіти, коли можете собі помочи? Помогло другим згаданe Лїчниче Гірке Вино, вийде і Вам на пожиток, понеже оно містить в собі соки з лїчничих корінців і зїля, котрі мають знамениті прикмети на жолудок. Дістанете його в аптеках, або пишіть просто до фірми:

MICHAEL BOSAK CO.,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Цїна всюди однакова: 1 фляшка $1.25, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00 але завсїгди жадайте лише Босакового Лїчничого Гіркого Вина. (Оголос.)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

отсим відзиває ся до людий, які хотіли би заняти ся зорганізованем

НАРОДНОЇ ТОРГОВЛЇ

по наших українських кольоніях, як також до наших БІЗНЕСМЕНІВ, які хотїлиб прилучити ся зі своїми шторами до НАРОДНОЇ ТОРГОВЛЇ, щоб писали на адресу: 57ч81

National Supply Co.,
184 NORTH STREET,
NEW BRITAIN, CONN.